

ZYGMUNT EWY, STANISŁAW BOBEK, JULIAN KAMIŃSKI,
HELENA PRYSKA, HENRYK STYCZYŃSKI

BADANIA NAD NIEDOBOREM JODU NA TERENACH POŁUDNIOWEJ POLSKI

Katedra Fizjologii Zwierząt WSR w Krakowie

STRESZCZENIE

Autorzy badając właściwości fizjologiczne zwierząt hodowlanych w województwie krakowskim stwierdzili, że u znacznej liczby krów i owiec występuje powiększenie tarczycy. Najczęstszą przyczyną tego zjawiska jest niedobór jodu. Postanowiono przeprowadzić badania nad występowaniem tego pierwiastka początkowo na terenie woj. krakowskiego i katowickiego, później zaś rozszerzono badania na woj. opolskie, wrocławskie, rzeszowskie i białostockie. Jako test, który określał występowanie jodu, przyjęto ilość tego pierwiastka w wodzie oraz w mleku krów.

Zawartość jodu w wodzie i mleku była podobna na poszczególnych terenach i korelowała z występowaniem wola u ludzi. Uwzględniając to, że jod wydzielany w mleku pochodzi z jodu zawartego w paszy, wodzie oraz w powietrzu, przyjęto, że jest to bardzo dobry wskaźnik obrazujący ilość tego pierwiastka w określonym środowisku.

Jod był oznaczany raz w miesiącu przez cały rok w próbkach mleka pochodzącego ze wszystkich zlewni mleka południowej części kraju oraz woj. białostockiego.

Stwierdzono, że istnieje duża korelacja między ilością jodu w mleku oraz w wodzie i że największe niedobory jodu występują w niektórych górzystych okolicach woj. krakowskiego, rzeszowskiego i wrocławskiego. Uzyskane wyniki naniesiono na mapę poszczególnych terenów, przy czym zawartość jodu w mleku ujęto w trzech zakresach, a mianowicie: 0—2, 2—3 i powyżej 3 μg w 100 ml mleka, w wodzie zaś: 0—2, 2—4 i powyżej 4 mg w 1 litrze wody.